

Zaaknummer: 725561

Wandelknooppuntennetwerk Midden-Drenthe

Datum	23 augustus 2016
Behandelaar	Mylotte Huisjes afdeling Bouwen en Wonen 0593 53 94 91
Portefeuillehouder	Wethouder Bent
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad
Overleg gepleegd met	☒ financieel adviseur AZ Henk Heijnen ☐ personeelsconsulent AZ ☐ medewerker bestuur en juridische zaken AZ ☐ afdeling ☒ naam medewerker Jan Kogelman, Tinka Neutel, Iris Zwartkruis, René Klein ☒ inspraak/adviesorgaan Recreatieschap Drenthe, toeristisch platform VTRB

Financiële gevolgen

Exploitatielasten	€ 6.000,00*
Investering	€ 100.0000,00
Kapitaallasten	€

Dekking:

		Ten laste van:	Naam reserve:	Stand na verwerking:
Incidenteel	€ 100.000,00	Reserve woon- en leefomgeving	x	€ 3.994.718
Structureel (exploitatie- en kapitaallasten)	€ 6.000,00*	87045/34258	Werkbudget Recreatie en Toerisme	x
Reserve	€			€

* Afrekening obv werkelijke kosten

Toelichting

1. Aanleiding/Voorgeschiedenis

In het coalitieakkoord 2014-2018 staat het voornemen om een wandelknooppuntennetwerk in Midden-Drenthe te realiseren. Het wandelknooppuntennetwerk is een uitgekiend systeem dat bestaande én nieuwe wandelingen met elkaar verbindt. Met een dergelijk netwerk is het voor wandelaars eenvoudig om zelf (aantrekkelijke) routes van verschillende afstanden samen te stellen. Het systeem is hiermee vergelijkbaar met het fietsknooppuntensysteem.

Onderzoek Recreatieschap Drenthe

Het Recreatieschap Drenthe heeft in 2015 opdracht gegeven aan de Grontmij om een onderzoek te doen naar het realiseren van een wandelknooppuntensysteem (gebaseerd op 4000 km) voor heel Drenthe (zie bijlage 1). De kosten voor een dergelijk fijnmazig netwerk zijn door het Recreatieschap Drenthe geraamd op 2,8 miljoen euro. Inclusief marketingbudget zou de investering uitkomen op 2,9 miljoen euro. De geraamde kosten van het plan komen voor de gemeente Midden-Drenthe uit op circa € 300.000,00. Gezien de hoge kosten voor aanleg en onderhoud is besloten om het project gefaseerd uit te voeren.

Cofinanciering provincie Drenthe

De provincie Drenthe heeft besloten om een incidentele subsidie (€ 100.000,00) beschikbaar te stellen aan het Recreatieschap Drenthe, als cofinanciering voor de realisatie van het wandelknooppuntensysteem in drie Drentse gemeenten in 2015-2017 (De Wolden, Westerveld en Midden-Drenthe). De gemeente Midden-Drenthe kan een bijdrage van € 33.000,00 tegemoet zien (1/3 van de totale provinciale subsidie). Voorwaarde is dat de gemeente Midden-Drenthe minimaal 2/3 bijdraagt en dat het onderhoud geregeld en geborgd is (waarbij het Recreatieschap Drenthe de regie heeft).

Waarom een wandelknooppuntennetwerk?

Wandelen is veruit de populairste vrijetijdsbesteding in Nederland, met 481 miljoen activiteiten staat wandelen met stip op één. Hiermee laat het andere activiteiten zoals winkelen in de binnenstad (227 miljoen) of een fietstocht voor het plezier (197 miljoen) ruim achter zich (Wandelmonitor Wandelnet, 2015).

In totaal worden 481 miljoen wandelingen per jaar gemaakt waarbij men minimaal 1 uur van huis is.

- Een wandeling duurt gemiddeld 111 minuten (1 uur en 51 min)
- Gemiddeld wandelt men 8,7 km en reist ca. 7,6 km om bij het startpunt te komen
- Wandelingen vinden vaak plaats in de eigen woonomgeving of het bos
- Een wandeling voor het plezier wordt vaak gecombineerd met een restaurant/terras, winkelen, auto- en/of fietstocht

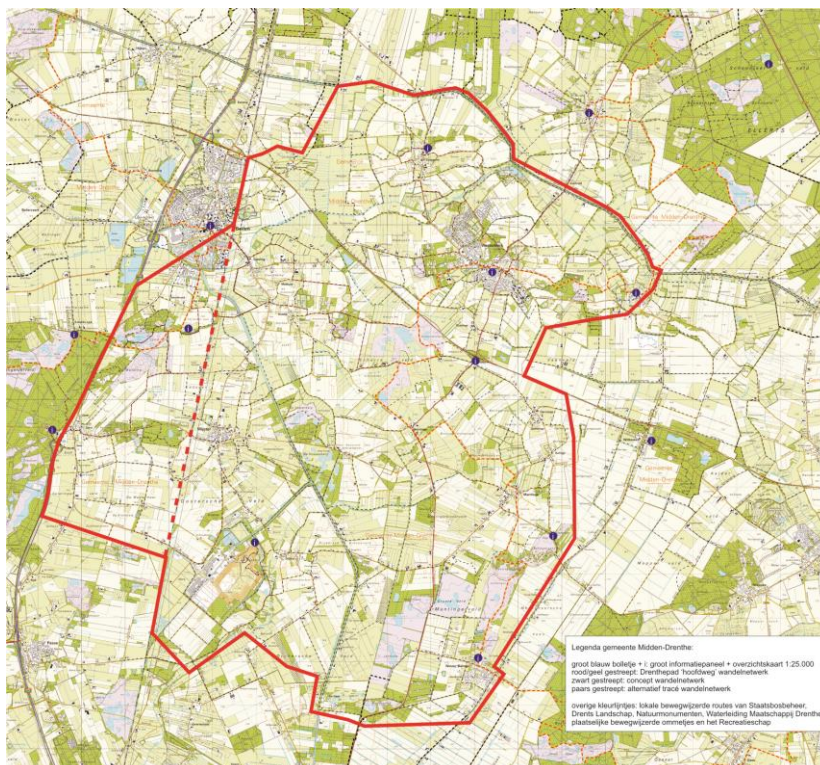
Uit cijfers van NBTC-NIPO-Continue Vakantieonderzoek (2013/2014/2015) blijkt dat 58% van de vakantiegangers die naar Drenthe komen graag wandelt. Ook het recente bezoekersonderzoek natuurgebieden Drenthe van Staatsbosbeheer (2015) bevestigt dit: een duidelijk overgroot deel van de respondenten bezoekt de natuurgebieden in Drenthe om te

wandelen. De vele natuurgebieden en mooie, gevarieerde landschappen van plattelandsgemeente Midden-Drenthe maakt dat hier volop kansen liggen om te investeren in een goede wandelinfrastructuur. Een goed sluitend wandelnetwerk kan hiermee een bijdrage te leveren aan het versterken van de lokale economie en de aantrekkelijkheid van de gemeente.

Ondernemers uit de horeca en vrijetijdsector in Midden-Drenthe zien vooral toegevoegde waarde in een goede ontsluiting vanuit de dorpen door het Drentse landschap naar de natuurgebieden. Een goede wandelverbinding tussen dorpen en natuurgebieden moet een impuls geven aan het versterken van het toerisme en de lokale economie in de gemeente. Toeristische ondernemers zien het realiseren van een wandelnetwerk dan ook zeker een grote toegevoegde waarde voor het toeristische product in onze gemeente. Daarnaast maakt het ontsluiten van het Drentse landschap door middel van wandelknooppunten het beleven en benutten van landschap en de natuur (voor zowel de toerist als eigen inwoner) beter mogelijk. Hiermee wordt de aantrekkelijkheid van de gemeente vergroot.

Concept Midden-Drenthe

Gezien de oppervlakte van gemeente Midden-Drenthe is het niet haalbaar om in één keer een dekkend wandelknooppuntennetwerk aan te leggen. In samenspraak met het Recreatieschap Drenthe is ervoor gekozen om in eerste instantie het wandelknooppuntennetwerk in het midden en zuidelijke deel van de gemeente aan te leggen (circa 350 km).

Voor de eerste fase is voor het midden en zuidelijke deel gekozen, omdat hiermee een aantal belangrijke plaatsen voor het wandelnetwerk meegenomen kunnen worden in het plan. Allereerst is dat het NS-station in Beilen. De ervaring leert dat veel wandelaars met het openbaar vervoer reizen en vanaf het station het gebied in trekken. Daarnaast zijn er goede

gratis parkeervoorzieningen in Beilen. Het is daarom logisch om dit punt als een van de startplekken van het wandelnetwerk in Midden-Drenthe te markeren. Naast Beilen zijn twee grote toeristische plaatsen in het netwerk opgenomen, namelijk Westerbork en Orvelte. In dit gebied verblijven veel toeristen en daarom kunnen deze plekken niet ontbreken in het plan.

Verder is het midden en zuidelijke deel van de gemeente een logische keuze, omdat meer gemeenten in Zuidwest-Drenthe voornemens zijn om een wandelnetwerk aan te leggen. Door hier samen in op te trekken, kunnen we de netwerk aan elkaar verbinden waardoor er één groot netwerk ontstaat.

De noordgrens is in eerste instantie bij het Oranjekanaal en de zuidgrens is de gemeentegrens (waarbij we in een later stadium dus waarschijnlijk een verbinding kunnen maken met aangrenzende gemeenten). Overigens zijn het geen exact vaststaande grenzen: in overleg met de betrokken partijen kijken we ook iets buiten de selectiegrens, om zo te voorkomen dat we mooie wandelroutes en belangrijke toeristische bedrijven missen die net buiten het gebied liggen (bijvoorbeeld omgeving Elp en Witteveen).

In het concept plan is rekening gehouden met een goede verbinding tussen de dorpen, toeristische bedrijven en de natuurgebieden. Reden hiervoor is dat we de lokale economie hiermee een impuls willen geven (meer bestedingen). Daarnaast wordt in het plan rekening gehouden met logische startplekken. De plekken moeten ruimte hebben voor een informatiepaneel en daarnaast over voldoende parkeerplekken beschikken. Zo voorkomen we eventuele overlast voor de omgeving en de natuur.

Bebording

Het wandelknooppuntensysteem lijkt veel op het fietsknooppuntensysteem: het werkt met genummerde knooppunten die naar elkaar verwijzen. Dit geeft de wandelaar veel keuzevrijheid en zorgt er ook voor dat je een grote groep kan bedienen in zijn/haar wensen. Daarnaast zijn veel mensen bekend met de borden van het fietsknooppuntensysteem waardoor het eenvoudig is om de borden van het wandelknooppuntensysteem te lezen. Het systeem zal aansluiten op die van De Wolden wat er als volgt uit ziet:

Het is de bedoeling dat in heel Drenthe hetzelfde systeem gekozen wordt, zodat ze in de toekomst eenvoudig aan elkaar gekoppeld kunnen worden en het voor de wandelaar zo gebruiksvriendelijk mogelijk maakt. Momenteel is het Recreatieschap bezig om een wandelknooppuntennetwerk in Ooststellingwerf (Friesland) uit te rollen in dezelfde lijn als in Drenthe.

Betrokken partijen

Het concept plan is reeds voorgelegd bij betrokken partijen zoals de contactpersonen van de dorpen, (toeristische) ondernemers, boeren, Waterschap, VTRB, TIP Midden-Drenthe, Drents Landschap en andere grondeigenaren. Zij kunnen behulpzaam zijn bij het samenstellen en verkennen van wandelroutes. In het vervolgtraject (bij de verdere uitwerking van het concept) worden de partijen tevens intensief betrokken.

Financiële onderbouwing

Dit zijn globaal de kosten van plaatsing en materialen op basis van het concept plan zoals hierboven omschreven (midden en zuidelijke deel van de gemeente):

Concept begroting fase 1 wandelnetwerk Midden-Drenthe		
Materiaalkosten (palen, bordjes, infopanelen etc.)	€ 60.000,00	
Aanpassing tbv na infra wijzigingen (25%)	€ 15.000,00	
Bebording Drenthepad integreren	€ 2.500,00	
Totaal materiaal	€ 77.500,00	€ 77.500,00
Vorbereiding/opnemen/bestek		€ 20.800,00
2 man x 8 uur x 20 dg x € 65,-		
Plaatsen bebording		€ 34.320,00
3 man x 8 uur x 22 dg x € 65,-		
TOTAAL (excl BTW)		€ 132.620,00

De kosten kunnen op de volgende manier worden gedekt:

Dekking realisatie fase 1 wandelnetwerk Midden-Drenthe	
Provincie	€ 33.000,00
Gemeente Midden-Drenthe	€ 100.000,00
TOTAAL	€ 133.000,00

Het Recreatieschap Drenthe heeft reeds een voorschot van 80% van de provinciale subsidie ontvangen. Gemeente Midden-Drenthe voldoet aan de voorwaarden die de provincie stelt aan de toekenning van de subsidie en daarom heeft de provincie (in afstemming met het Recreatieschap Drenthe) onze gemeente aangewezen als een van de drie gemeenten die in aanmerking komt voor de (eerste) subsidie.

Marketing

Naast de subsidie voor de realisatie van het wandelknooppuntensysteem in drie Drentse gemeenten heeft de provincie een bedrag van € 30.000,00 beschikbaar gesteld voor een aanzet in de communicatie/promotie van het wandelnetwerk in Drenthe met inzet van Marketing Drenthe. Middelen die ingezet worden voor de communicatie en promotie zijn onder andere een wandelapp in samenhang met het landelijk Wandelnet, de ontwikkeling van kaartmateriaal en gerichte wandelcampagnes. Het Recreatieschap Drenthe neemt hierin de centrale coördinatie. Uitgangspunt is dat we de wandelaar, zowel inwoner als toerist, verleiden om te gaan wandelen vanuit verschillende oogpunten (gezondheid, welbevinden, economie).

Ook zal het wandelnetwerk straks digitaal beschikbaar zijn. Waarschijnlijk komt er een routeplanner op drenthe.nl die vergelijkbaar is met die van het Wandelplatform.

2. Voorstel

Voor de realisatie van het eerste deel van het wandelknooppuntennetwerk in Midden-Drenthe is een resterend budget van € 100.000,00 nodig. Er komt één Drents systeem dat aansluit op de huidige netwerk van gemeente De Wolden. De provincie Drenthe draagt tevens € 33.000,00 bij aan de investeringskosten. De eerste pilot van de provincie Drenthe richt zich op drie gemeenten (De Wolden, Westerveld en Midden-Drenthe). Daarnaast komt er een budget beschikbaar vanuit de provincie om samen met Marketing Drenthe de promotie en marketing van het wandelknooppuntennetwerk vorm te geven. Het Recreatieschap Drenthe neemt hierin de centrale coördinatie. Naast de inzet van uren is er ook budget nodig om het netwerk te onderhouden, door inspectierondes uit te voeren en herstelwerkzaamheden.

Het voorstel is om

1. In te stemmen met het concept plan voor de eerste fase van het wandelknooppuntennetwerk in Midden-Drenthe en deze verder uit te werken met alle betrokken partijen.
2. € 100.000,00 beschikbaar te stellen voor het realiseren van de eerste fase van het wandelknooppuntennetwerk in Midden-Drenthe en de kosten van deze investering te dekken uit de reserve woon- en leefomgeving.
3. De structurele onderhoudskosten van € 6.000,00 te dekken vanuit het werkbudget Recreatie en Toerisme (87045/34258).

Beoogd resultaat: samen met alle betrokken partijen invulling geven aan een sluitend wandelknooppuntennetwerk, waarbij prioriteit ligt bij een goede verbinding tussen dorp en natuurgebieden. Vanwege de kosten leggen we eerst het accent op het midden en zuidelijke deel van de gemeente.

Rol van de gemeente

De gemeente heeft een faciliterende rol en voert samen met het Recreatieschap Drenthe gesprekken met betrokken partijen, zoals de dorpen, ondernemers, geïnteresseerde inwoners, VTRB, TIP Midden-Drenthe, Waterschap, Drents landschap en (andere) grondeigenaren. Op basis van deze gesprekken wordt het definitieve plan vormgegeven. Het Recreatieschap Drenthe draagt zorg voor de coördinatie.

Onderhoud

De provincie heeft voor de subsidieverstreking als voorwaarde gesteld dat het Recreatieschap Drenthe de regie krijgt over het onderhoud van het netwerk. Onderhoud is vereist om een netwerk netjes en goedwerkend te houden. Hierbij moet men denken aan werkzaamheden zoals schoonmaken, inventariseren en beheren van wandelknooppunten. In het Projectplan Inventarisatie mogelijkheden aanleg wandelknooppuntensysteem (opgesteld door Grontmij mei 2015) staat onder hoofdstuk 2 de opties voor onderhoud genoemd. Hierin staat dat ook rekening gehouden moet worden met uitvoering Schademeldingen (dus materiaalkosten) o.b.v. 3,5% schadegevallen.

Rekening houdend met deze punten en op basis van ervaringen met De Wolden en het fietsknooppuntennetwerk in Drenthe komt het Recreatieschap Drenthe uit op een kostenplaatje van circa € 6.000,00 per jaar voor het onderhoud in Midden-Drenthe. De kosten hiervoor kunnen gedekt worden uit het werkbudget Recreatie en Toerisme (87045/34258). Deze bijdrage wordt betaald aan het Recreatieschap Drenthe en afrekening vindt plaats op basis van werkelijke kosten.

3. Vervolg en communicatie

Na besluitvorming wordt het concept plan verder uitgewerkt: we gaan in gesprek met betrokken partijen zoals inwoners, ondernemers, VTRB, TIP Midden-Drenthe, Waterschap, Drents Landschap en andere grondeigenaren. Op basis hiervan wordt het plan aangepast waar nodig. Het definitieve plan willen we eind 2016 klaar hebben en in het voorjaar 2017 starten we met de uitvoering van het wandelknooppuntennetwerk (Recreatieschap Drenthe voert dit uit).

Tijdens en na de realisatie van het netwerk starten we (gezamenlijk met het Recreatieschap Drenthe, Marketing Drenthe en betrokken gemeenten) met de marketing en promotie van het wandelnetwerk.

Een effectmeting van het wandelnetwerk zal het Recreatieschap Drenthe uitvoeren indien het netwerk vollediger is.